

Valtion televisio- ja radiorahaston käyttösuunnitelman 2022 vahvistaminen

1 Valtion televisio- ja radiorahasto ja valtioneuvoston toimivalta

Valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain (745/1998, jäljempänä rahastolaki) tarkoituksena on järjestää Yleisradio Oy:n rahoitus ja valtion televisio- ja radiorahaston hoito.

Yleisradio Oy:n julkisen palvelun rahoituksen uudistaminen toteutettiin vuoden 2013 alusta lukien. Muutokset sisältyvät valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain muuttamisesta annettuun lakiin (475/2012) ja Yleisradio Oy:stä annetun lain muuttamisesta annettuun lakiin (474/2012), jotka tulivat voimaan 1.1.2013.

Rahastolain 3 §:n mukaan rahastolle suoritetaan rahoitusta valtion talousarvioon otettavasta määrärahasta Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:ssä säädetyn julkisen palvelun kustannusten kattamiseksi. Pykälän mukaan vuonna 2013 määräraha on 500 miljoonaa euroa. Määrärahan suuruus tarkistetaan vuosittain kustannustason nousua vastaavasti. Tarkistuksen perusteena on indeksi, joka muodostuu elinkustannusindeksistä, jonka painoarvo on yksi kolmasosa, sekä ansiotasoindeksistä, jonka painoarvo on kaksi kolmasosaa.

Rahastolain 5 §:n mukaan rahaston varat muodostuvat valtion talousarvioon otettavasta määrärahasta suoritetuista varoista, kerättävistä maksuista ja edellisiltä tilikausilta kertyneistä ylijäämistä, jotka ovat rahaston valtion keskuskirjanpidossa olevalla yhdystilillä. Lain 475/2012 siirtymäsäännöstä on muutettu lailla 348/2014 siten, että televisiomaksujen saatavien perinnästä luovuttiin ja palauttamatta olevat televisiomaksut tuloutettiin rahastoon 1.1.2015.

Rahastolain 5 §:ssä todetaan edelleen, että rahaston varoista käytetään Yleisradio Oy:n toiminnan rahoittamiseen vuosittain lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu määrä. Varoja voidaan käyttää myös Yleisradio Oy:stä annetun lain 6 a §:ssä tarkoitettujen ennakkoarvioinnin laatimisesta aiheutuvien palkkioiden maksamiseen ja rahaston hallinnoimiseen. Rahaston varoja voidaan käyttää muutoinkin televisio- ja radiotoiminnan edistämiseen.

Käyttösuunnitelman vahvistaminen perustuu rahastolain 5 §:n 3 momenttiin. Valtioneuvosto päättää kalenterivuositteittain käyttösuunnitelmassa rahaston varojen jakamisesta eri käyttötarkoituksiin. Erityisestä syystä varojen käyttösuunnitelmaa voidaan muuttaa myös kesken kalenterivuoden.

Tällä päätöksellä vahvistetaan vuotta 2022 koskeva käyttösuunnitelma.

2 Rahaston varojen maksu

Valtion televisio- ja radiorahastoa hoitaa Liikenne- ja viestintävirasto rahastolain 3 §:n 1 momentin nojalla. Lain 5 §:n muutetun 4 momentin mukaan rahaston varoja suoritetaan Yleisradio Oy:lle käyttösuunnitelman ja yhtiön rahoitustarpeen mukaisesti.

3 Rahaston tulokertymä

Valtion televisio- ja radiorahastoon siirretään valtion talousarviosta rahastolain 3 §:ssä säädetty määrä. Määräraha vuonna 2021 oli 543 286 000 euroa. Määrärahan suuruus on tarkistettu kustannustason muutosta vastaavasti ja se on 556 868 000 euroa vuonna 2022. Määräraha on sisällytetty valtion vuoden 2022 talousarvioesityksen liikenne- ja viestintäministeriön pääluokkaan momentille 31.20.60 (Siirto valtion televisio- ja radiorahastoon).

4 Rahaston varojen käyttö

Yleisradio Oy:lle ehdotetaan tuloutettavaksi rahastolain mukaisesti 556 868 000 euroa Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:ssä säädetyn julkisen palvelun kustannusten kattamiseen. Määräraha on 13 582 000 euroa suurempi kuin vuonna 2021. Yleisradio Oy:n käyttöön osoitettuun määrärahaan sisältyy arvonlisävero, jonka yhtiö maksaa rahastosta saamistaan varoista (arvonlisäverolaki 1501/1993 muutoksineen 79 ja 85 a §). Yhtiön rahoitustarvetta käsitellään tarkemmin kohdassa ehdotuksen valmistelu.

Liikenne- ja viestintävirastolle ehdotetaan 50 000 euron määrärahaa rahaston hallinnoimisen kustannusten kattamiseen. Summaan ei esitetä muutosta verrattuna edelliseen suunnitelmaan. Rahaston hallinnointiin liittyvät kulut muodostuvat rahaston kirjanpidon ja maksuliikenteen hoidosta ja muista vastaavista hallintokuluista.

Liikenne- ja viestintäministeriö on asettanut työryhmän valmistelemaan maanpäällisen televisiotoiminnan seuraavaa teknologiasiirtymää (DVB-T2-siirtymä). Televisioyhtiöt sopivat 3.3.2016 sitoutuvansa vapaasti vastaanotettavien kanavien osalta toteuttamaan DVB-T2-siirtymän yhteisellä aikataululla 31.3.2020. Lisäksi yhtiöt sitoutuivat toteuttamaan yhteistyössä kuluttajaviestintää ja -toimenpiteitä, joilla varmistetaan kuluttajien valmiudet siirtyä yksinomaan DVB-T2-lähetysten vastaanottoon. Liikenne- ja viestintävirasto on tv-yhtiöiden sopimuksessa esitetyn mukaisesti koordinoitunut yhteistä siirtymäviestintää alusta saakka. Yleisradion HD-kanavien jakelukilpailutuksesta kuitenkin valittiin markkinaoikeuteen, minkä vuoksi televisioyhtiöt ilmoittivat 24.10.2018 yhdessä sopineensa siirtymän viivästämisestä myöhemmäksi. Siirtymän viivästymisen julkaisun jälkeen viestinnän uusia painopisteitä on suunniteltu yhdessä toimialan kanssa. Liikenne- ja viestintäministeriön työryhmässä päätettiin laajentaa viestinnän fokusta vuodesta 2020 alkaen kattamaan myös kaapeli-tv-verkkojen HD-siirtymä. Vuonna 2021 käynnistettiin viestintätoimenpiteiden kohdentaminen suuren yleisön lisäksi myös ns. erityisryhmille. Vuonna 2022 jatketaan viestintätoimenpiteiden kohdentamista erityisesti iäkkäimmälle väestöosalle, jolta puuttuu keskimääräistä useammin valmius siirtymään. Vuodelta 2021 arvioidaan jäävän käyttämättä noin 220 000 euroa. Siirtymäviestintään esitetään rahastosta varattavaksi vuonna 2022 yhteensä 445 000 euroa Liikenne- ja viestintävirastolle, mikä on saman verran kuin vuoden 2021 käyttösuunnitelmassa.

Liikenne- ja viestintävirastolle esitetään rahastosta varattavaksi televisiosisältöjen laajakaistavastaanoton edellytysten kehittämiseen 200 000 euroa, mikä on saman verran kuin vuoden 2021 käyttösuunnitelmassa. Television teräväpiirtosiirtymän ohella televisiosisältöjen vastaanotto on siirtymässä yhä enemmän laajakaistaverkkojen kautta tapahtuvaksi. Liikenne- ja viestintävirasto voisi televisiosisältöjen laajakaistavastaanoton edellytysten kehittämiseksi tehdä selvityksiä ja muita toimenpiteitä muun muassa laajakaistaverkkojen kapasiteetin ja peittoalueiden tarpeesta tv-vastaanottoa varten sekä tv-sisältöjen laajakaistakäytön vaatimasta vastaanottovarustuksesta kuten suunta-antenneista.

Ehdotuksen mukaan liikenne- ja viestintäministeriön käyttöön televisio- ja radiotoiminnan edistämiseen, mm. tutkimuksia ja selvityksiä varten, osoitetaan 100 000 euroa. Summaan ei esitetä muutosta verrattuna edelliseen suunnitelmaan.

Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) 6 §:n 4 kohdassa Yleisradio Oy:n hallintoneuvostolle on säädetty tehtäväksi laatia lain 6 a §:n mukainen ennakoarviointi eräistä uusista palveluista ja toiminnoista. Lisäksi Yleisradio Oy:n hallintoneuvosto voi lain 6 b §:n mukaisesti pyytää toimintansa tueksi tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta lausunnot tai kuulla heitä suullisesti. Sekä ennakoarvioinnin laatimisesta että asiantuntijakuulemismenettelystä aiheutuvat palkkiot on tarkoitus maksaa rahaston varoista. Vuodelle 2022 näihin tarkoituksiin varataan 150 000 euroa, mikä on saman verran kuin vuoden 2021 käyttösuunnitelmassa. Määrärahaalla varmistetaan, että Ylen hallintoneuvostolla on mahdollisuus täyttää sille kuuluvat Yleisradion valvontatehtävät.

Ehdotuksen mukaan rahaston loppusaldo vuoden 2022 lopussa olisi 6,5 miljoonaa euroa, mikä on n. 0,9 miljoonaa euroa vähemmän kuin rahaston arvioitu loppusaldo vuonna 2021. Saldolla varaudutaan siihen, että jatkossa rahaston varoista pystytään kattamaan erityisesti rahaston hallinnoinnin ja mahdollisten ennakoarviointien ja asiantuntijakuulemismenettelyn kustannukset.

Yleisradio Oy:lle osoitettava määräraha katetaan määrärahasiirrolla valtion talousarviosta rahastoon. Muut käyttösuunnitelman mukaiset menot katetaan rahaston vuoden 2022 alkusaldosta (n. 7,4 miljoonaa euroa), joka koostuu aiemmista televisiomaksusuu-rituksista.

5 Yhteenveto tulojen ja menojen kehityksestä

Seuraavasta taulukosta käy ilmi valtion televisio- ja radorahaston tulo- ja menoerien kehitys vuosina 2020–2022. Televisiomaksutulot on esitetty kassaperusteisena.

Luvut 1 000 euroa	2020 Tilinpäätös	2021 Toteuma- arvio	2022 Ehdotus	2022-2021 Muutos
Alkusaldo	8 246	7 968	7 403	-565
Siirto valtion talousarviosta	532 112	543 286	556 868	13 582
Televisiomaksutulot	0	0	0	0
Yleisradio Oy:n julkinen palvelu	532 112	543 286	556 868	13 582
Televisiomaksujen palautukset	0	0	0	0
Liikenne- ja viestintäviraston kustannukset	19	50	50	0
DVB-T2-siirtymän viestintä	184	225	445	220
Tv-sisältöjen laajakaistavastaanoton edellytysten kehittäminen		40	200	160
LVM:n käyttö	76	100	100	0
Ennakoarvioinnin ja asiantuntijakuulemismenettelyn palkkiot	0	150	150	0
Loppusaldo	7 968	7 403	6 458	-945

6 Ehdotuksen valmistelu

Ehdotus perustuu Liikenne- ja viestintäviraston liikenne- ja viestintäministeriölle 10.11.2021 toimittamaan ehdotukseen rahaston käyttösuunnitelmaksi. Ehdotuksesta

pyydettiin lausunto Yleisradio Oy:ltä. Yleisradio ehdotti lausunnossaan määrärahaa liikenne- ja viestintäministeriön käyttöön Yleisradio Oy:stä annetun lain kehittämistarpeisiin liittyviin selvityksiin, jotka kuitenkin katsottiin liittyvän normaaliin lainvalmistelutyöhön, eikä määrärahaehdotus ole mukana käyttösuunnitelmassa. Muutoin Yleisradiolla ei ollut huomautettavaa käyttösuunnitelmaehdotukseen.

Yleisradio Oy:n lausunnossa esitetyn vahvistetun budjetin mukaan yhtiön budjetti vuodelle 2022 perustuu 556 868 000 euron (sis. alv) tuloutukseen rahastosta. Yhteenveto Yleisradio Oy:n budjetista on esitetty seuraavassa taulukossa (luvut, milj. euroa, esitetty alv 0 %).

	Budjetti
Yhteensä	2022
Yle-vero	506,2
Ohjelmatuotot	1,5
Palveluiden myynti	3,6
Liikevaihto	511,4
Liiketoiminnan muut tuotot	2,1
Tuotot yhteensä	513,4
Henkilöstökulut	-235,1
Poistot esitysoikeuksista	-69,8
Muut poistot	-20,1
Poistot yhteensä	-89,9
Ohjelmatoiminnan kulut	-63,7
Jakelukulut	-28,5
Teknologiakulut	-49,7
Vuokrat ja kiinteistökulut	-22,3
Muut kulut	-31,4
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-195,6
Liiketulos	-7,1
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,1
Tulos	-7,2

Valtion televisio- ja radiorahastosta tuloutettava määrä arvonlisäverolla vähennettynä on noin 506,2 miljoonaa euroa. Lisäksi yhtiö arvioi saavansa noin 7,2 miljoonaa euroa muita tuottoja. Yleisradio Oy:n budjetin mukaan yhtiön budjetoitu tulos on 7,2 miljoonaa euroa tappiollinen. Yhtiön hallintoneuvoston linjausten mukaan yhtiön vuosittaiset tuloksen vaihtelut kompensoivat toisensa ja keskimäärin yhtiön talouden tulee pysyä tasapainossa. Koronapandemia on vaikuttanut yhtiön vuosien 2020 ja 2021 tulokseen mm. suurten urheilutapahtumien, Tokion olympialaisten ja jalkapallon EM-lopputurnauksen, siirryttyä.

7 Esitys

Esitetään, että valtioneuvosto vahvistaa valtion televisio- ja radiorahaston käyttösuunnitelman ajalle 1.1.–31.12.2022 liitteessä 2 olevan käyttösuunnitelmaehdotuksen mukaisesti.